

Lausunto luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Valtioneuvoston kansliassa toimiva kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeristö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi.

Strategian lähtökohdat

Luontokadon ripeä pysäyttäminen ja luonnon monimuotoisuuden saattaminen elpyvälle uralle on keskeistä kestävässä kehityksessä ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta. Pidämme hyvänä strategialuonnoksen tiivistä linkitystä kestävässä kehityksessä kokonaisuuteen ja tulevaisuuteen kannalta välttämättömään kestävyysmurrokseen. Pääsihteeristö pitää tärkeänä, että strategia valmistellaan nopeasti loppuun ja sitä päästään toimeenpanemaan pian.

Kohdassa 2.2 esitettiin kansallista työtä ohjaaviin asiakirjoihin voisi lisätä kestävässä kehityksessä toimikunnan strategian 2022-2030: Luonnon kantokyvyn turvaava, hyvinvoiva ja globaalisti vastuullinen Suomi (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163958>). Yksi strategian kuudesta kestävyysmurrosta edistävistä muutosalueista koskee luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi strategian muutosalueet ovat toisiinsa kytkeytyneitä ja tavoittelevat systeemistä muutosta kohti kestävyttä. Luonnon monimuotoisuus onkin huomioitava kaikilla muillakin muutosalueilla työskennellessä, niin että toimet yhdellä muutosalueella eivät aiheuta kielteisiä vaikutuksia toisilla muutosalueilla tai hidasta edistystä niillä. Strategian toimeenpanoa ja sen vaikuttavuutta tullaan seuraamaan vuositasolla.

Kappaleessa 2.5 kuvataan hyvin kestävyysmurrosta ja sen tarpeellisuutta niin luonnon monimuotoisuuden kuin ihmisen hyvinvoinnin kannalta sekä tuodaan esiin sosiaalisen ja taloudellisen kestävyden takaamisen tärkeyttä. Kestävyys on kuitenkin ulottuvuuksiltaan laajempi kuin kolmen ulottuvuuden malli. Näin ollen esimerkiksi inhimillisen, terveydellisen sekä turvallisuuden ja demokratian kestävyden voisi myös mainita tässä tai viitata globaalin kestävässä kehityksessä raporttiin vuodelta 2019 ([Global Sustainable Development Report, GSDR, 2019](#)). Raportissa kuvataan kestävyden rakentuvan Agenda2030:n 17 eri kestävyden tavoitteesta ja niiden saavuttamisen kuuden systeemin kestävyysmurroksesta.

Kappaleesta 2.5 voitaisiin myös tuoda esiin, että myös kestävyysmurros itsessään voi hyvin läpivietyinä lisätä ihmisten hyvinvointia, kuten Kestävyyspaneeli toteaa julkaisussaan (<https://www.kestavyyspaneeli.fi/wp-content/uploads/sites/41/2022/06/Myonteinen-tulevaisuus-Suomelle.pdf>). Luonnon monimuotoisuusstrategian toimien kuvauksissa voisi myös nostaa osiota 4.3.3 vahvemmin esiin niiden vaikutukset ihmisten suoraan hyvinvointiin. Ihmisen ja luonnon hyvinvoinnin näkyminen johdonmukaisesti läpi koko strategian lisäisi toimien hyväksyttävyyttä ja voisi sitä kautta vauhdittaa niiden etenemistä.

Strategian tavoitteet

Päätavoite ja tarkemmat tavoitteet

Strategian päätavoite luonnon monimuotoisuuden pysäyttämisestä vuoteen 2030 mennessä ja kääntämisestä elpyvälle uralle 2035 mennessä on kestävässä kehityksessä kannalta välttämätöntä. Strategialuonnoksen alatavoitteita voidaan pitää onnistuneina. Kaikkien tavoitteiden toteutumista

tulee seurata säännöllisesti ja selkein mittarein. Strategian etenemisestä tulee viestiä aktiivisesti ja avoimesti. Tavoitteiden toimeenpanoon tulee varata riittävät voimavarat.

Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

Luonnon monimuotoisuuden kohdistuvien paineiden vähentäminen on keskeistä – tulevaisuutemme turvaamiseksi meidän tulee sopeuttaa kaikki toimintamme ainoan planeettamme ja luonnon kantokyvyn rajoihin. Poliittikajohdonmukaisuutta käsittelevässä kappaleessa 3.5.4 voisi korostaa voimakkaammin kestävyysajattelun juurruttamista valtioneuvostoon. Yhteiskunnallisen kokonaiskestävyyden tulisi olla koko valtioneuvoston yhteinen tavoite niin, että se toteutuisi ministeriöiden kansliapäälliköiden yhteistyöstä läpi ministeriöiden hierarkiatasojen osaksi jokaisen virkahenkilön ammattiosaamista.

Kestävän kehityksen toimikunta pitää tärkeänä osallisuuden, osallistumisen ja yhteistoiminnallisuuden korostamista luonnon monimuotoisuutta edistävien toimien suunnittelussa, päätöksenteossa, seurannassa ja toimeenpanossa ja pitää hyvänä, että asiaa ollaan käsitelty huolella strategialuonnoksessa.

Kappaleessa 3.5.7 käsitellään luonnon monimuotoisuuden tilan seurannan kannalta keskeistä tietopohjaa ja sen kehittämistarpeita. Tarkastelu rakentuu pitkälti luonnon monimuotoisuuden tietopohjaan ja lopussa käsitellään myös ekosysteemitilinpitoa. Strategiassa voisi tuoda vahvemmin esille ekosysteemitilinpidon yhteyden rahallisiin mittareihin. Strategiassa voitaisiin myös tuoda esiin, että ekosysteemitilinpidon lisäksi myös myönteiseen ja kielteiseen ohjaukseen suunnatun rahoituksen seuraaminen tulisi ottaa osaksi vuosittaista toiminnan suunnittelua, budjetoitua ja päätöksenteon tietopohjaa kaikilla julkisen sektorin tasoilla sekä yrityksissä ja kansalaisjärjestöissä. Lisäksi tulisi korostaa tutkijoiden, sektoritutkimuslaitosten ja hallinnon yhteyden vahvistamista.

Suomi maailmalla

Pääsihteeristö pitää tärkeänä globaalien yhteyksien ja yhteistyön huomioimista. Olisi tärkeää tuoda esille luonnon monimuotoisuuden liittyvien globaalien kytkentöjen ymmärtämisen ja myös niiden hallinnan laajempi myönteinen merkitys koko yhteiskunnalle niin julkisella sektorilla kuin yrityksissä.

Helsingissä, 31.1.2023

Eeva Furman
Kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteer
Valtioneuvoston kanslia, strategiaosasto